

Sy-li spěwał,
Pitnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosć ma:
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwość da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wotněw ći. F.

• Sserbske njedźelske čopjeno. •

Budyšin

9. decembra 1928

Bauzen

Čisłčej a nakład Čsmulerijej knižiczišćetnje a knižarnje jap. družst. s wobm. ruč. w Budyšinje.

Wutħadźa łóždu ħobotu a plačzi bėrtlětnje 108 łotych pjenjełow.

Druha njedźela adventa.

Čut. 21, 25—36.

Lubny čitarjo! Wotwř ħwoju bibliju a pšhecziťaj ħebi našće scenje. Potom ħnano prajišć: tajke ħhutne ħłowo Bóže ħo tola sa lubny wjeħełny advent njehodži. A tola ħo hodži. Wšćak tež wo Rnješownym pšćichodže rěčzi, jeho pšćichodže ći ħudej. A njeh je tež lubosće, wjeħele sbudžowaze. Wšćitko na tym leži, ħať my ći ħwojemu Rnješeji stejimy.

Rajći budže Rnješowny pšćichod?

I.

Žałoštny a tola trošćtny. Žałoštny budže Rnješowny pšćichod, džeń stróželow a šćyřka. S nim budže ħať s njewjedrom. Šłaj, čorne mróčjele ħo na njeju poħasuja, pšćezow wyřće ħe ħo sběħaja, našdala je ħrimanje ħlyřćeč, s čěmnyř mróčelow ħlyřći ħapaja. Potom wěmy: njewjedro ħo pšćibližuje. Ĥať budžemy tež na šnamjenjach, ħiž ħo do Rnješowneho pšćichoda šjewja, pšćnacź móz: džeń stróželow ħo bliži.

Sćyřćmny: „A zejći budža na ħłonzu, na měħacźku a na ħwěřdach.“ Ĥacź ħem je ħłonzow džeń pšćyřći a měħacźk nozř rořćwěłłak. Wuczeni móžachu wulicźić, ħdže a ħať maħu ħwěřdy ħhodźić. Potom budže ħinať: jich ličenje wjazy njetrijeħi, wuczenyř mudrořć budže na łonzu. Stary poryad pšćestawa: tež njebieřow „mozy budža ħo ħnucź“. A na tutym niž dořć. Tež šemja budže njeměrna, budže řćhepjetacź ħať w ħmjerťnym bėdženju, we ħłubinje budže ħo ħrimacź: twarjenja ħo řaħpny, tam a ħem budže se šemje woħeń ħapacź, ħiž dyrbi řćoncznje zřku šemju pőřćecź.

„Tež morjo budže řćumicź“, budže řćwřřane wot wřćow a njeměrne wot řemjerženja ħwoje řćmny pšćes řćaje wuliwacź a řaħubjecź, řćtož jemu do pucza pšćiřdže.

A ħať w řćwřřbje, ħať budže tež mjes čłowjełami. „Ludžom budže ħo řemnyč pšćed řćachotu a wocźałowanjom wězow, řćiž na šemju pšćiřcź dyrbja.“ Niž ħať budže, řćo budža ludžow pšćezow řćořćowniřći a wjeħełřći; runje na wopaf: čaħy budža pšćezow čěřće a ludžow pšćezow njeřćořćiniřći.

Mór, droħe čaħy, wóřny budža řćaje domapřćacź. Potom jich wjele wot wěry wotpadnje, pšćezow wjeřćħa budže ličenje řawjedniłow a řawjedženyř, pšćezow džiwiřće ħidže nje pšćecziwo wřćemu, řćtož Řħryřća mjeno ma.

A ħdž ħu tute šnamjenja Rnješowneho pšćichoda ħižow žałořne, řaťki budže ħaťle Rnješowny džeń! „Pšćetož tehdy budža widžecź čłowjełřćeho ħyna pšćiřdžow w mróčeli, s wulřej mozu a řaħnořću.“ Řiž je w řćobje ležak a na řćħižu wiřak, wón tu je, móřny a řaħny. Truba wřćřćeħeho jandžela pšćes řćwěł trubi a řćly jandželow wřćřaja: „Čěřć budź Bóħu we wřćořći.“ „A woni budža jeho widžecź“, čzi pšćeradniřy a řaźpiwarjo a pšćed jeho woħeń řapafym wóřćłom ħo řćħowacź přćacź, pšćetož něť wjedža, řaťki łonz s nimi budže.

Alle Rnješowny pšćichod, njeh je řa ħjesbőřnyř ħiřće ħať žałořtny, řa wěřřaznyř je wón džeń trořćħa.

„Šdž ħo paf to wřćitko budže řapocźecź“, praji našć Rnjeř, „ħładajće ħorje a pšćběħncze řćwoje ħłowny tehodla, řćo ħo wřće wumóženje pšćibližuje“. Čřim džiwiřćo morjo řćřćnořće řćumi, čřim wřćřće wodyn řćřćnořće řćupja, čřim bliže je našć Rnjeř. Stróžełe a řćyřć, nuřa a řćřćnořć ħu

Rnješowi pógli, kótiž jeho pšchindženje pšhipowěduja. Čim wjetšha nusa, čim bližši Bóh! Rnješowy pšchichod je wumóženje wěrjazyh se wšeho hubjeństwa, pod kotrymž na semy sdychowachu. Tehdy budža woni jeho widžecž i njewurjeńženym wješelom, do kotrehož wěrjachu, runjež jeho niewidžachu a budža prajicž: Pšchindž, Jesu, wšmi naž i žebi, so bėdženje kónz ma; my wołamy žo i tebi, ty naša nadžija. Rnješowy pšchichod budže žaložny a tola trošćtny.

II.

Wón žo pomažu pšhibližuje, ale wěšće pšchindže, kaž njewjedro najprjódžy w dalokošći hroty a po něčim bliže a bliže čehnje, doniž skónčnje i poľnej mozu njewudnyri, tak je tež i Rnješowym pšchichodom. Našy Rnješ žo najprjódžy i waha kłapa, potom wótricho a napokled i žykej mozu wo durje štwjerdnjeneho čłowjeka bje.

„Pohladajće na figowe a na wšchitke šchomny“, žyšćimny našeho Rnješa prajicž. „Hdyž žo nětk pułaju, to widžo žami wot žebje wěšće, so nětk lětny čaž blisko je. Tak tež my, hdyž widžecž budžecž te wěžy žo šapocžecž, wěšće, so Bóže kralestwo blisko je.“

Hdyž šchomny wubiwaja, wěmy so je lěčžo sažo i nam na pucžu, ale my tež wěrimy, so wone i jenym dohom tu njeje, ale so to pomažu dže. Šchomny čaž trjebaja, žo i liščom pšchicž, pupki tworicž a kčecž. Tak je se šnamjenjemi Rnješoweho pšchichoda. Našy Bóh je jara hnadny. Wón nochže, so by něšto šhubjeny był, ale so by žo kóždy i pokucž wobrocžil, tehodla žo wón i kónzom žwěta i Rnješowym pšchichodom komdži a ludži se wšchelakimi šnamjenjemi i jich liščowěšće wutorhnyč pnta.

Wjele tutnyh šnamjenjow tu hižom je. Husćišcho hacž priedy wo semjerženju žyšćimny. Myšće na to, kaž žo jedyn lud pšhecžiwu druhemu šbėha, jene kralestwo pšhecžiwu druhemu, kaž žo stare wašćnja a porjady šhubjuja, kaž njeměr a njespołnošć mjes ludžimi pšhiberatej, kaž wotpad wot kšesćijanstwa rošće a tež pola tnyh, kótiž žo hiščecž i Bóžemu žłowu dđerža, lubošć wuštudnja, so jich wěra skónčnje ničžo druge njeje, hacž morwe šwucžene wašćnje.

Pomažu žo Rnješowy pšchichod bliži, wěšćy paž je. „Šawěrnje ja praju wam, so ta šchlachta njebudže sańcž, hacž žo to wšchitke šćanje.“ Tak Jesuž žwědčži. „Njebjo a semja budžetej šahinnyč, ale moje žłowa njebudža šahinnyč.“

Židži njechachu wěricž, šchtož jim Rnješ Jesuž prajesche. Tuž žu jeho šacžikli a na kšchiz pšchibili. Ša todyrbja nětk žami docžakacž, šchtož njejšu wěricž dženli a dyrbja žwědžy byčž sa wěrnosć žłowa, kiž žo jim žměšćne šdasche. Židowšći lud dyrbi wošćacž hacž do Rnješoweho pšchichoda.

Wulke, móžne ludy žu šaschke, mały židowšći lud je pšches lěšćotetki hacž do tuteho dnja wošćal. Židow žu hidžili a hacž na krej pšhesćěhali, a tola žu woni lud wošćali a wošćanu lud rosprošćenny mjes druhimi ludami, lud bjes Wótžneho kraja, bjes wopora, bjes krala, bjes měra, doniž tón njepšchindže, kotrehož žu šacžikli. To čžini Rnješowe žłowo; i nim žo tuta šchlachta šđeržuje hacž do kónza.

Njebjo a semja budžetej šahinnyč, ale Khrystužowe žłowa nješandu. Rnješowy pšchichod žo pomažu pšhibližuje, ale wěšće pšchindže.

III.

Wón pšchindže njewocžakany a tola wocžakany. Žako powlecžena žyčž budže wón pšchicž na wšchěh, kiž na semy bydla, žako paduch w nožy žako blyšt se jažneho njebja.

My dyrbjeli žebi myšćicž: hdyž je Khrystuž tak šćawne wo šnamjenjach žwojeho pšchichoda rěčžal a hdyž žo tute šnamjenja poľaju, dyrbjał tež najjednorischi čłowjek na myšćl pšchicž: Khrystužowe wěšćenje žo dopielnja, a wjele bóle hiščecž žyly narod čłowjeshćich dđerčži, kiž žu tola hewał tak mudre. Ale to žo nješćanje! Čłowjekojso žu do žwojeje mudrosće a žwětnje myšćle tak šanurjeni, so na tute šnamjenja njekedžbujaja a hdyž žo jim skónčnje tola wulke a móžne šdadža, pntaja je žebi tak abo hinał wuľadowacž a žo napokled i na nje šwucža, kaž wojał na hrimot šanony.

Njewocžakany pšchindže wulki a žaložny džen Rnješoweho pšchichoda na wšchitkón liwki a njewěrjazy lud — a tola wocžakany wot maľeje čžjódki, kotraž je žo hotowała, žwojeho Rnješa witacž. Nochžyli tež my i tutej maľej čžjódžy žlyščecž, kotruž našy Rnješ, hdyž pšchindže, namała, so wačhuje? Tuž čžimny, šchtož nam našy Šbóžnik tu porucžuje: „Šladajće žo, so wašće wutrobny njebudža wobčěžene i wobžramšćwom, i wopikšćwom, a se šćarosćemi žiwnošće, a tón džen waž njepšchewatał.“ Šwjećimny žwoje žiwjenje! Ru- najmy žo ludžom, kótiž na žwojeho Rnješa čžakaja! Wón pšchindže i žwětnom žudu tnyh njepokutnyh dla, se žohnowanjom i ludej, kiž jeho ducha ma. Šamjen. M. w. J.

W žwojatym adventšćim čžažu.

Šłóž: Jesuža ja njepušćežu.

Šwětko žwěta i wyžoka,
Š wěčnej žmjerčžu wumóženje,
W Jesužu wšchěm pšchithadža,
Kiž i njom' maja dowěrjenje!
Pšchichod Rnješa Jesuža
Šwjećži žyrkej kšesćijanstka!

Bóh, našy Rnješ wot šćatka,
Šwět je njebjo, šemju wšchitko
Štworil kaž tež čłowjeka,
Kiž był i Rnješom tudny nětko.
Tež jom hnydom šhotowa
W paradisu bydlenja.

Šchto w nim je žo podało?
Čłowjek na lěčž pokľuchasche,
W lóšćtach w hrěchach šćasnyč žo. —
Šmjerčž žo čłowjeshćwa mozowašće.
Paradis bė šhubjeny,
Čłowjek i njeho wuhnaty. —

Wěčnej žmjerčže hubjeństwo
Čłowjeshćwu Bóh wotwobrocžil,
Bóžka Šsyna žwojeho;
Tón jo i padał Bóhu wrócžil.
Čłowjekow wón lubuje,
Dokelž Bóh je lubošće!

Bóh dže, so by pomhane
Było tu wšchěm kšudnym ludžom,
Bóže mjeno čžescžene,
W kralešćwe w Žeho wšchudžom,
Kotrež wón je šaľožil,
W Šsynu žwojim wotwjerdžil!

Do swojoho kraľstwa
Powolať je Bóh wšch ludŋ!
Bjesbóžneho cžłowjeka
Doścžewaja Bože budŋ! —
Krařnosć druhoh' pšichoda
Knjesoweho pšichadža!

Wšhitke Bože stworjenja
Sduchuja po wumóženju, —
Wšchem, kiž proscha Sbožnika,
Tym wón pomha w cžerpjenju.
Kšheřcijana nadžija
S Božich šlubow wuřhadža!

Bój t nam, Jesu, wořtań tu,
Ty šŋ našche wěčne šbože!
Wuřwjecz duřchu, wutrobu,
Bój, ščijn Ty naš džeczi Bože,
Džeczi šbožne w tebi
W Božim wěčnym kraľstwje.

J. W.

Młodżeńzo, ja praju cži, stań!

(Skónczenje.)

Mŋ šo bližimŋ kapalŋ. Mohamedanŋski stražnik ju nam wocžini, — bydla tola w Nainje dženka jenož Mohamedanŋŋ, drje na 150. Šmana, wjeřŋŋ duchownŋ, je šdobom tež wjeřŋŋ wuczeř. Mořheje tu žaneje w Nainje njeje, tola pať tu šteji tať mjenowana Belišwjatniza, kotraž je Boži dom a šhula w jennym. A tať řhuduřke je dženka tu wřcho, hđžež tola štejeřhe řčějaze měřto! Řhudobne řhěžki, řchyriróřkate linjane řařchje, řu tu wobŋdlenja, w kotrŋřž je w cžopřym cžaku řaľoštna horzota; tuž řrořumiřch, řo jich wobŋdlerjo wonka přchenozuja. W řymje pať howri wichor wokoľo tuřch linjannŋ řětow a deřchž řo přhedobŋwa přches cženke murje a přches runu řřechu. Kapala je jenicřke twarjenje w Nainje, přches kotrehož bróh móžemŋ řtrořřtni řařtupicž. Je tu řhľódno, a to cžini derje po horzej řkóncžnej cžopřocze tam wonkařch. Bjes wřcheje pŋchi je to řnutřkowne. Wŋřche wořtarja wiřŋ pať wobras, kotrŋž nař njepuřchcži, runje tu njepuřchcži, tón wobras Nainřki ř podpiřmom: „Młodżeńzo, ja praju cži, stań!“ řesuř řteji přchi marařch, prawu ruku pořbėhŋŋwřchi; morwŋ je hižo ř řiwjenju wozucžik; w řwjatej bojořcži a řdobom ř horzej lubořcžu hlada wón, řo řbėhajo, na řwojeho wumóřnika; pódla njeho je macž, kotraž je řa nař přche mľoda tu molowana. řa rańřchokrajana drje we řym nicžo nadpadneho njeje; řenja řo tu tola řónřke wo wjele mľóđřhe hač w wjecžornŋřch krajach.

Mŋ řo pořŋŋdnjemŋ na jednornŋ řawřach, kotrež přhed wořtarjom řteja, a řladamŋ na wobras, kotrŋž je ř řľubřkim řrořumjenjom a řačřucžom molowanŋ, a mŋřľimŋ na tamŋŋ wuľki džen Naina a jeho řrudobu a jeho řŋľřŋ a na jeho wjeřbeľe a jeho radowanje, kotrež móžeřhe tón do jeho řařřow přhinjeřč, kotrŋž řamóh prajicž: „Młodżeńzo, ja praju cži, stań!“ Přchi mni ředži duchownŋ ře řchwabřteje. řeho wóćžŋ řteji řŋľřojtej. řakľe přhed někotrŋmi njedželemi dŋřbjeřhe wón řwoje lubowane džecžo řmjerčzi přchewořtaicž, tež mľodženza. řeho mandželřka je jeho wořebje prořŋľa, řo řŋ dužŋ po řaleřtinje wěćze Nain wopŋtaľ. Něřř tu řěřhe, na řym měřtnje, na kotrŋřž bė řiwjenje řmjerč přchewiŋřľo! Řjeř tež ta bół wo džecžo, kotrež bė jomu domoj řaľřo, řawřnowa, řo buřřteji wóćžŋ poľnej řŋľřow, tón wobras wořtarja

nuczeřhe jeho řaž nař, řpominacž na řěřřtu řiwjenja, řo trŋž bė řa nař wřřitřřch přches řmjerťne wrota řaľř, řo řŋ to něřř řěřaľo a wŋřřaľo:

„řesuř, mój Řnjes řiwŋ je,
řa tež řiwjenje b'du wıdžecž!“
řa tež ř n im řiwjenje du wıdžecž!“

Wuřtupiwřchi ř kapalŋ řařo na jařne řkónczo, řpŋtařmŋ řebi přhedřtaicž, řať je to teħŋ tu řŋľo. řdže něħđže je tamne přchewořđenje řa řařchčom mľodženza cžahŋřľo ř pořhrjebnřřchcžu měřřačřka? Měřřačřko mjenuje řiblija Nain — řuľ. 7. — a praji, řo wjeľe ľuda ř města džěřhe řobu. Wěřřeho poľařa dawaja nam te řľowa řuľ. 7, 12: „řaťo wón pať bliřřo ř mēřchčjanřřim wrotam přhiŋđže,“ mjenuižŋ řesuř Řhrŋřřuř. řoľeľ bė Nain měřřo, mējeřhe tež wrota, řať jene ř wjecžoru, přches řotrež přhiŋđžechu ř řaľřu, přchi řotrež mŋ řwoje řonje napowachmŋ; runje řať řěch u poľnožŋ durje do runiŋ a ř Nazaretej. řle pať tež na rańřchej řtronje řěch u wrota, přches řotrež řa džęŋ přhiŋđže hač do Řapernauma a ř řěřorej řeneřaret. řořhrjebnřřchcžo měřřačřka je teħŋ na rańřchej řtronje řŋľo, řaž nam to do řřaľow wurubane řowŋ řiřchčje džęŋka wobřwědcžej, a to přchi pucžu, řotrež wjedže do řuřřodnej wřŋ řędor, řotraž je w řřuchřym dopomnjenju, řoľeľ řebi tam řraľ řaul řadařhe řamuleoweho duřcha wohľadacž a řľŋřchcž. řón Řnjes pať přhiŋđže teħdom je řwojimi wucžomŋřkami ř Řapernauma. řowjed, nam řčjenje tola do řtawiřŋŋ wo řbudženju mľodženza tu řtawiřřu wo wuřřowjenju wotrocřka Řapernaumřřeho řejřmana, a wobej řtawiřřne řteji řwjařanej ře řľowami: „ř nařařřra řta řo, řo wón do města ř mjenom Nain džěřhe,“ — řuľ. 7, 11. — řať drje je řo řesuř Řhrŋřřuř dužŋ po řym řróřřim džěľu pucža, kotrŋž bė mjes rańřchimi wrotami a pořhrjebnřřchčom, ř přchewořđenjom řetřaľ.

Wěřo ľežěřhe morwŋ na marařch abo na deřŋ, řaž nam to tež tamŋ wobras poľařuje, a niž w řařchčzu. řať mjenuižŋ w rańřchich řrajach tež džęŋka řiřchčje řwojich řemřěřŋ řhowaju, přhedewřřčęŋ w řrajinach, řotrež řu na řrjewje řhude, řaž to džęŋřniřcha řaleřřina je. řŋľe wěćze řěch u cžěľo do řľatu řawalili, řaž to tež džęŋka řiřchčje cžinija. řo řaľilejřřim wařřŋŋ řu wěćze přhed cžěľom řowařřchjo řemřěřteho řrocžili, wuřřwalujo w řwojich řarowanřřich řěľuřřach řařřľuřřŋ njebocžicřřkeho, wořebje pať jeho lubořč ř macžeri. řuž řjes džiw, řo jeho macž jara řľaľařhe, hđŋž řu ři dužŋ ř rowu řiřchčje řa řať nadrobŋje wořnamjenjene, řeľřo bė ře řutŋ řemřěřym řhubřka. ř rańřchich řrajach poľařuja pať řarowgŋŋ tež řwoju řrudobu bółe a řjawŋřřch hač poľa nař; přchi řym přhiŋjeřu do řŋľeho řarowanja a wopľaľowanja wořebiteho řařu řelaze řónřke řarowazeje řwójřŋ a ře řa pjeňjeř řřařane řaľořčęřřki, řotrež dobre řoři njebocžicřřkeho wuřřwalujo. řařke řaľořčęřřki abo řarowařřicze tež teħŋ řŋľe wěćze w Nainje pobrařhowaľe njęřřu. řčitiŋŋ tola řižo poľa prořetŋ řeremřařka. — 9, 17, 18: „řať praji tón Řnjes řebaoth: řľadařčje a řawoľařčje řarowařřicze, řo řŋch u přhiřřke, a poľčęľcžje po ře, řiž to derje móža, řo řŋch u přhiřřke! řle njęř řhwataju a nad nimi řaľořčza, řo řŋřřteji nařchej wocži řŋľřowaľej a po nařchęju wocžow mřřawčřřach woda řěžaľa!“

Tola wřcho řľaľanje a řaľořčjenje řařta a wuwořřa, řaľo ř Řnjesoweho erta řaľřincž: „Młodżeńzo, ja praju cži, stań!“

„ř tón morwŋ řebra řo řorje a poľza řěčęč. ř wón da jeho jeho macžeri.“ —

Gemja a jeje wobudlerjo.

Czašopiš: „Die Evangelische Mission“ wošjewja ščěhowaze licžbn, kotrež šu wošebje w našim czašu šajimaze.

Gemja ma po tutnych šestajenjach nimale 1 830 000 000 wobudlerjow. Šdnyž na wěruwušnacze tutnych 1830 milionow džiwašch, namakašch ščěhowaze licžbn: Mohamedanškich je jich 227 549 000, Hindu 215 512 000, Konfusianškich a Toaistow 310 715 000, Buddhištow 140 047 000, Sintoistow 20 150 000, Animistow 161 272 000, Židow 15 557 000, Protestantow 181 300 000, Romsko-katoliškich 301 600 000, Gričisko-katoliškich 125 600 000, druhich křesćijanow 30 500 000 a druhich njekřesćijanškich 100 000 000.

S tutnych licžbow wulicžišch šebi něhdže ščěhowaze šhromadne licžbn: njekřesćijanškich wobudleri semje je jich pščežo hišćje 1 190 802 000 — w inflaciji šmny drje wšchitžnawušnyli tute hłowu šawjercžaze licžbn šnajmjeńšcha cžitacž, a tuž wěmy šo to rěka: 1 milijarda 190 milionow 802 tnyžaz; — křesćijanškich wobudleri je jich wšcho hromadže 639 000 000. To je wšcho do hromadny 1 829 802 000 wobudleri semje.

S drugeho štejnišćježa nalicžišch jich 947 696 000 pohanow a 802 106 000 křesćijanow, Mohamedanow a Židow. W tutej poglednej licžbje šu te šti wěruwušnacža šjednoczene, kotrež do j e n e h o Boha wěrja, kotrež tohodla tež štajnje s licžbn powšchitkowneho pohanštwu wušběhnjenu.

To šu hišćje hobriše licžbn njekřesćijanškich cžłowjetow na našej šemi: 1 190 802 000! Pornjo nim šteja 639 milionow křesćijanškich. Tak w powšchitkownym móžejch prajicž, šo je 3. džěl wobudlerštwu semje s křesćijanškeho wěruwušnacža.

Bórny šwjecžimny šwjedžen Šjewjenja abo hodny pohanow. Tute licžbn šu napominanje, šo pšchi pšchihotowanju na hodny težny pšchihotowacž ša tuto hodowne wobradženje a wobradžicž dar ša Rnješowe mižijonštwo mjes pohanami.

Pšchi tym nješměny šabncž, šo maja tež njekřesćijanške wěruwušnacža šwoje „mižijonštwo“, tak pšchedewšćem Mohamedanojo a Buddhištojo. S wošebitej hibicžimošćžu škutkuj a nětkle Mohamedanojo ša rospšchěščěranje šwojeje wěry, a to wošebje w Afrizy. Runje w tym leži pak ša křesćijanške ludny to wótre napominanje, šwoje možny napinacž a niz pohanške ludny Afriki pšchewošćajicž Islamej, kaž wěru Mohamedanow tež mjenujemu. Še šo s pošnym prawom prajiko, šo šměje tón Afriku, kotrnž budže tam přeni s dožahazymi mozami šćacž. Afrikanški kraj, jeho wobudlerjo, a te wutrobny tutny, to je to bitwišćje rošbudneje bitny. Šhto džny to našad wošćacž a niz šobu bycž we wojowanju a we došywanju ša kralesćtwo Šešuša!?

Licžby.

W lěcže 1926 je jich w Barlinje 50 milionow cžłowjetow w finowje pobnylo, w Hamburgu 12 milionow, w Rölne 6, w Stuttgarče 3 milionny. Tute licžbn šu šo ša lěto 1927 žyle wěšće hišćje pownyšhite. Praji šo, šo ma šino w Němškej na 240 milionow hriwnow došhodow.

W lěcže 1925 šnješboži šmjertnje w Němškej 5 285 džěščacžerjow, w Šendželškej 3 302, w Šranzowškej 2082. Čježko niz pak šmjertnje šnješboženych bě jich w Němškej 652 837, w Šendželškej 480 035 a w Šranzowškej 777 975. To šu pšchisjewjene a wošjewjene podawki; s tutnym mašch pšchilicžicž wšchě te, kotrež njebudu wošjewjene. W Šjednocženych Štatach Ameriki drje šo na lěto na 20 000 hač 25 000 šmjert-

nych šnješboženjow pšchi džěle, a wo tajke šo tu jenož jedna, nalicži. Bnyhu-li wšchudžom bóle na naprawy džiwali, kotrež šnješboženjam wobaraja, by wjele cžłowjetam žiwjenje šdžeržane bylo. —

We wobžahu nětcžišćjeje Němškej licžachu w lěcže 1913 na 1000 wobudlerjow 26,9 žiwonarodženych, 1920: 25,9, 1921: 25,3, 1922: 22,9, 1923: 21,0, 1924: 20,4, 1925: 20,7, 1926: 19,0 a 1927: 18,3. — Lěto 1927 měješe 1 160 000 žiwonarodženych; to bě jich 68 000 mjenje hač 1926 a 133 000 mjenje hač 1925 a 446 000 mjenje hač 1913. — Šdnyž dže wobudlerštwo runoľahu wobšchowacž, dnybi wono na 1000 wobudleri 20 žiwonarodženych mēcž; pšchi tym šo cžłowješte žiwjenje w pšcherěšku s 50 lětami woblicži. — Ša Berlin je pak tuta licžba — mjenujžny 20! — špadka hač na 10,2! To je šrudna šhwalba ša hłowne měšto Němškej, wono je s tym mjenujžny na najnižšchi šthodženč dele šćupilo — jenož někotre maľowažne wokriežny s žyle hinajšchimi wobštejnošćemi šu na žylej šemi w tym hubjeńšche hač Berlin.

Hodny.

Hodny, šwjedžen lubošćje šo bliži. Čžehodla rěka wón šwjedžen lubošćje? Dofelž je šo nam cžłowjetam došćala ta najkrašnišcha, najšwjeczišcha lubošć, kiž w Šsynu Božim je šo šjewila — a dofelž my šo runje na tutnym šwjedženju mamy hódni tuteje bójšćje lubošćje wopolašacž, lubujo šobu-cžłowjetow.

A nětk tu hodny šu. Na twojich lubnych pšchibušnych tebe njetrišbam pošacž. Ty šny hižo dužny, jim hodny twoju lubošć wobšwědcžicž. Ale njeje něhdže tam w twojej bliščošči žadny cžłowjet, šnadž šhudny abo hubjenny abo štaruščki, kotrehož wutroba trada a šo žedži po lubošći? Njeje tam to mēšćacžko, hđžež mēł ty wobradžicž hodowny dar? A njeje nihdže we wuštawach křesćijanškej lubošćje w našim kraju žana šyřota, žane bēdne džěcžo, žadny šhipry cžłowjet, žadny pomožny a lubošćje pošřebny cžłowjet, kotrnž njeby twojeje lubošćje pošrebał, A njeje nihdže po šemi cžłowješteje dušče, šćotraž, hišćje w cžěmnošći njewěry, pohanštwow, šo njeby žedžila po tym šwětle, šćotraž tebi šelšhadžalo hodny? Njednyrbjał ty to w tajkej cžěmnošći šašwěcžicž še šwojej šwěcžtu nowu, šo by byla cžim bóle žyła šemja šchom hodowneho bliščćje?

Wšchelaše s blisća a s šaloša.

Hodny šo bliža. Šhto dha je šobu najpšchihódnišchi dar pod hodowny šchom ša mlodnych a štarych? Dobra kniha! Tuž wy Šserbjo, kiž nětkle šće dužny po pucžu „rumpodicha honicž“, šćašajcže pola njeho tež dobru šerbišu knihu. Šdže po nju hič, to rumpodich wē. Do Šsmolerjež knižicžišćjeńje. A šajku, hđnyž njewěšch, cži tam wšchelaše pošućža, tež te, kotrež je „Pomhaj Bóh“ hižo huščjišcho mjenowało.

Mój nan běšče Šserb a mój džěd běšče Šserb

Raž džědoweho džěda džěd —

Wot štarych pošhanškich cžažow šem

Še mojih tu wótzow šlěd;

šak špěwa P š c h e d ž e n a š, štary došny pšchecžel Šserbow, kotrnž je šo šažo — na lěto 1929 — na pucž do Šserbow našćajik. Tuž njedž tež šćožny šerbiški dom jemu wotewri duřje a šebi jeho wita do domu!

Dubi cžitarjo! Pštamny někotre ekšemplary „Pomhaj Bóh“ cžijka 12, 20 a 44 wot lěta 1928.

Šamolwity redaktor: šćarš Wyracž w Šobacžicach.